
KRÓNIKA

VAJDASÁGI ÜVEGKÉPEK ÉS IKONOK

– Elsősorban a hagyományápolás szempontjából fontos ez a kiállítás, amely Bánszky Mária muzeológus keze nyomán született a múlt év végén a Vajdasági Múzeumban. Mintegy hatvan különböző méretű és kivitelezésű alkotáson keresztül mutatja be a vajdasági üveg- és tükörképművészetet, a XVII. században keletkezett és megőrzött legrégebbiektől kezdve egészen az e századiakig. A képek zöme bibliai motívumokat ábrázol, annál az egyszerű oknál fogva, hogy elsődleges funkciója a paraszti tiszta szoba díszítése volt, s előtte végeztek a családi és egyházi ünnepek rituáléját. A kiállításról Erdélyi József muzeológus a Magyar Szóban többek között a következőket írja: „Maga a kiállítás több szempontból rendhagyó. A kiállított üvegek ikonok tájunk legjelentősebb gyűjteményének a válogatásából származnak. Különbféle népi szokások; az ikonok „temetése” a pravoszláv családoknál, majd a régi ikonok képmény mögé helyezése (a halottkultusszal kapcsolatban) őrizte meg számunkra e képeket. ... E kiállítással a szerző antologikus bemutatásra törekszik, az eddig ismert festőket, műhelyeket és iskolákat szem előtt tartva. Emellett bemutatásra kerülnek olyan üvegek is, amelyeknek a származása még nincs azonosítva, de egy adott időszakban a vajdasági házbelsőben vallási és esztétikai szerepük volt.”

TANÁCSKOZÁS HAMVAS BÉLÁRÓL – December 3-án Belgrádban Ki volt Hamvas Béla? címmel kerekasztal-beszélgetést szervez-

tek dr. Sava Babić egyetemi tanárnak, Hamvas Béla szerb fordítójának a vezetésével. A tanácskozáson részt vett dr. Ratko Božović, dr. Svetozar Ignjačević, Dragoš Kalajić, Slobodan Masić, Dušan Pejcin és dr. Žarko Trebješanin. Vitaindítót Dül Antal, Hamvas Béla összegyűjtött műveinek szerkesztője mondott.

VAJDASÁGI NAP BUDAPESTEN – December 13-án Budapesten a Néprajzi Múzeumban vajdasági napot tartottak, amelynek keretében szociofilmeket vetítettek és szociofotókiállítást rendeztek. Bemutatták Dudás Károly és Siflis Zoltán Ebben a pusztában világban című filmjét, amely egy magányos tanyai emberről szól, továbbá Komáromi Ákos és Siflis Zoltán Nézzünk egymásra című filmjét Wámoscher Ervin egykori földbirtokos és akkori béresének újbóli találkozásáról, Csorba Béla és Siflis Zoltán dokumentumát a kanizsai orgonaügyről, valamint Dudás Károly, Blaskó Márta és Siflis Zoltán dokumentumsorozatát az 1944-es atrocitások túlélőiről és szentanúiról. Ugyanott megnyílt Dormán László fénykéпкиállítása is. A rendezvényen fellépett még Dudás Anikó (ének) és Borsi Ferenc (citera).

DÍJAK, ELISMERÉSEK – A belgrádi Politika ház az év legjobb regényéért járó NIN-díjat Milisav Savić kapta Hleb i strah (Kenyér és félelem) című művéért. A bírálóbizottság szerint Savić izgalmas és érett regényt írt egy olyan nemzedék morális és intellektuális dilemmáiról, amelynek a repressziókkal és a

megalkuvással kellett szembesülnie. A szerző, aki jelenleg Firenzében él és dolgozik (szerbhorvát nyelvet ad elő az egyetemen), a díj kapcsán elmondta, hogy regényében az alkotó és a társadalom viszonyáról írt, arról a tettről, amelynek nemegyszer üldöztetés a vége.

A szerbhorvát nyelvterület legjobb regényéért járó díjat egyébként 1954-ben alapították, s azóta Oskar Davičo háromszor, Dobrica Ćosić kétszer nyerte el, egyszer-egyszer pedig Mirko Božić, Aleksandar Vučo, Branko Ćopić, Radomir Konstantinović, Miroslav Krleža, Ranko Marinković, Meša Selimović, Erih Koš, Slobodan Novak, Bora Ćosić, Borislav Pekić, Miloš Crnjanski, Danilo Kiš, Mihailo Lalić, Jure Ferićević Pločar, Miodrag Bulatović, Aleksandar Tišma, Petko Vojnić Purčar, Mirko Kovač, Pavle Ugrinov, Slobodan Selenić, Pavao Pavličić, Antonije Isaković, Dragoslav Mihailović, Milorad Pavić, Živojin Pavlović, Vidosav Stefanović, Voja Ćolanović, Dubravka Ugrešić, Vojislav Lubarda és Miroslav Josić Višnjić.

Az év legjobb novellájáért járó Ćamil Sijarić-díjat Radoslav Bratić kapta tavaly megjelent *Dječak koji je za sve bio kriv* (A kisfiú, aki mindenért bűnös volt) című szövegéért. A novella a *Strah od zvona* (Félelem a harangoktól) című könyvben jelent meg, amely egyébként megkapta az 1991. év legjobb kötetéért járó Meša Selimović-díjat is. A kritikusok a szerző rendkívüli elbeszélőtehetségét dicsérik, s azt az ábrázolási módot, ahogyan a reális történetet kissé elmozdítva valóságfölkötívé emeli. Radoslav Bratićnak ez a negyedik kötete, és az ezt megelőzőek (*Smrt spasitelja*; *Sumnja u biografiju*; *Slika bez oca*) is rangos irodalmi elismerésekben részesültek, angol, német, francia és olasz nyelvre fordították le őket.

Odaftélték az idei Vuk-díjakat is. Milorad Ekmecić történész, Radmila Bakočević operaénekes, Zoran Glušćević irodalmár, Vladimir Dimitrijević svájci kiadó, Velimir Đorđević népművész, Radoslav Zlatanović irodalmár, Radojka Milosavljević karmester, Miodrag Radovanović Mrgud színművész, Milić Stanković festő, valamint a zombori Milan Konjović Galéria, a Studenica kolostor, a Mokra Gora-i általános iskola, a nemzetközi tudományos és művelődési együttműködéssel foglalkozó köz-társasági intézet, valamint a Mali Crnić-i amatőr színtársulat részesült elismerésben.

A budapesti Jakov Ignjatović Alapítvány díját Danilo Kišnek ítelték oda posztumusz, valamint Vuk Draškovićnak Sudija (A bíró), Nož (A kés), Molitva (Imádság) és Ruski konzul (Az orosz konzul) című regényeiért. A szerb irodalom határon túli népszerűsítéséért pedig a belgrádi Srpska književna zadrugát részesítették elismerésben.

A Budapesten odaftélt év könyve díjat a regény műfajában Polcz Alaine *Asszony a fronton* című könyve mellett Gion Nándor kapta *Börtönről álmodom mostanában* című kötetéért, amely tavaly jelent meg a Forum és a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában.

Tizenkettedik alkalommal ítelték oda Szabadkán a Bodrogvári-díjat. Idén ezt az elismerést a *Bunyevác szótár* készítői, Marko Peić és Grko Bačlija, a százéves jubileumát ünneplő szabadkai Városi Könyvtár, valamint az *Üzenet* jubileumi számáért és eddigi kiadói tevékenységéért Dévavári Zoltán érdemelte ki. Elismerésben részesült még Magyar László levéltáros a Szabadka évszázadai című kiállítás megrendezéséért és Nada Kokotović a tavaly megtartott táncszínházfesztiválért.

Boško Petrović: Sikoly, 1985